

TEMAT NUMERU

1 Zaliczki w VAT – problemy z rozliczeniem po zmianach

Zobacz więcej inforlex.pl 

Otrzymanie zaliczki powoduje najczęściej konieczność rozliczenia VAT. Po stronie sprzedawców skutkuje to powstaniem obowiązku podatkowego. Towarzyszy temu obowiązek wystawienia faktury zaliczkowej lub zaewidencjonowania otrzymanej kwoty za pomocą kasy rejestrującej. Od 1 listopada 2019 r. wiele wątpliwości wzbudza rozliczanie zaliczek w ramach mechanizmu podzielonej płatności. Natomiast od 2020 r. podatnicy obawiają się także sankcji w sytuacji, gdy uregulują płatność zaliczkową na rachunek spoza białej listy.

Przez pojęcie „zaliczka” rozumiana jest w VAT otrzymywana przed dokonaniem dostawy towarów lub wykonaniem usługi całość lub część zapłaty. Zatem mianem tym określa się także wszelkie przedpłaty, zadatki lub raty.

Od 1 listopada 2019 r. zaliczki niekiedy muszą być opłacane z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności. Od tego dnia konieczne jest również niekiedy oznaczanie faktur zaliczkowych wyrazami „mechanizm podzielonej płatności”.

1. Termin powstania obowiązku podatkowego w przypadku otrzymania zaliczki

Co do zasady, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi (art. 19a ust. 1 ustawy o VAT). Od zasady tej istnieje jednak szereg wyjątków, z których najważniejszy określa art. 19a ust. 8 ustawy o VAT. Przepis ten stanowi, że jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty. Brzmienie tego przepisu powoduje, że otrzymanie zaliczki przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi najczęściej przyspiesza powstanie obowiązku podatkowego z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług.

1.1. Wpłata zaliczki na poczet skonkretyzowanej usługi czy dostawy

Nie w każdym przypadku otrzymanie przez sprzedawcę wpłaty pieniężnej przed dostawą towarów lub wykonaniem usługi powoduje powstanie obowiązku podatkowego na podstawie art. 19a ust. 8 ustawy o VAT. Czynnościami podlegającymi opodatkowaniu VAT są bowiem odpłatne dostawy towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju (art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT), a nie dotyczące ich płatności.

W konsekwencji otrzymanie wpłaty może skutkować powstaniem obowiązku podatkowego, ale tylko wówczas, gdy otrzymana kwota dotyczy nabycia konkretnych towarów lub usług (zob. przykładowo wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z 10 maja 2016 r., sygn. akt I SA/Rz 225/16). Powoduje to, że obowiązek podatkowy na podstawie art. 19a ust. 8 ustawy o VAT nie powstaje w związku z otrzymywaniem wpłat za dostawę towarów i świadczenie usług, które nie zostały

WAŻNE Opodatkowaniu VAT podlega zaliczka, gdy jest ściśle związana z konkretną dostawą towarów lub usługą.